

REFLEXION

Svininfluensan – lätt att vara efterklok

»Hade myndigheter snålat med vaccininköp i ett läge där pandemin blivit allvarligare och skördat fler liv hade dagens rubriker sannolikt varit annorlunda ...«

Vad är våra barns liv värda? Frågan ställdes i förra veckan i Svenska Dagbladets granskning av vaccinationskampanjen mot svininfluensa. Dag efter dag fylldes tidningen med anslående grafik, vittnesmål från narkolepsidrabbad barn avlöstes av rappt skriven prosa om pengar, politik och tisslande myndighetspersoner. Läsaren lämnas knappast i tvivel: insatsen för att stoppa svininfluensan var ett enda stort misstag.

Det är knappast svårt att känna sorg för drabbade familjer. Mycket finns också att lära av 2009 års pandemi. Samtidigt är det viktigt att hålla flera tankar i huvudet, hålla isär lärdom och efterklokhet. Avgörandet om vaccinationskampanjen kom i en tid då det ännu var oklart hur allvarlig influensan skulle bli, eftermälet är komplex materia. »Då vi fattade beslutet visste vi inget om narkolepsi, och inte heller hade man vetat nästan hur mycket vi än hade provat vaccinet«, sade statsepidemiolog Annika Linde i en intervju i Sveriges Radio apropå artikelserien.

Hade myndigheter snålat med vaccininköp i ett läge där pandemin blivit allvarligare och skördat fler liv hade dagens rubriker sannolikt varit annorlunda: »Varför agerade ni inte medan tid var?«, »Varför var ni inte bättre förberedda?«. Eller likadana, fast med andra konnotationer: »Vad är våra barns liv värda?« Den frågeställningen är, trots allt, vad som ledde myndigheter och makthavare till att satsa miljarder på att få fram tillräckligt med vaccin i första läget.

Anne Brynolf
tf medicinsk redaktionschef
anne.brynolf@lakartidningen.se

Foto: Facundo Arrizabalaga/EPA/Scanpix

Den brittiska regeringens planer på att öppna den offentliga sjukvården för mer konkurrens möter hårt motstånd från vårdpersonal och väljare. **AKTUELLT** Sidan 386

REFLEXION

379 Svininfluensan – lätt att vara efterklok *Anne Brynolf*

SIGNERAT

383 Antibiotika riskerar bli utan verkan *Marie Wedin*

För få barnhjärtläkare i Sverige

LT DEBATT

384 Vaccinationsprogrammet efter HPV? Vad övrigt är, är tystnad
Leif Gothefors, Birger Trollfors

385 Apropå! Global Health Watch 3 – en alternativ hälsorapport Sjukvård genom globala glasögon *Anders Jeppsson*

AKTUELLT

386 Mer konkurrens i brittisk sjukvård möter motstånd

388 Läkarförbundet: Nej till ändring av patientsäkerhetslagen

389 Socialstyrelsen: Valfrihetssystem riskerar att öka ojämlikheten i vården

Läkare i Västernorrland i protest mot hög arbetsbelastning

390 Thomas Flodin om papperslösas rätt till vård: »Regeringen är handlingsförlamad«

Patientsäkerhet/Ärenden

MEDICINSK KOMMENTAR

392 Alkolås efter rattfylleri. Ny möjlighet att hjälpa patienter dricka mindre och köra nyktra! *Lars Englund*

NYA RÖN

393 Kognitiv förmåga minskar redan från 45 års ålder *Karin Sundström*

PPI gav ingen effekt vid barnastma
Anders Hansen

Tre nyupptäckta områden i arvsmasan kopplade till bröstcancer
Anders Hansen

394 Fördelar med tidig palliativ kontakt vid spridd lungcancer
Karin Sundström

Prostatacancer är den vanligaste cancerformen hos svenska män, och en fjärdedel dör i sjukdomen. Att minimera överdiagnostik och utveckla bättre behandling är utmaningarna i dag. Sidorna 397–419

Illustration: Gunilla Elam/SPL/IBL

Vanligt med sömnrubbingar bland amerikanska poliser *Anders Hansen*

395 Viktigt att begränsa förskrivning-
en av oseltamivir *Josef Järhult*

Positivt resultat av nya rutiner för före-
byggande antibiotikabehandling vid
knäprotosoperation *Annette W-Dahl*

KLINIK OCH VETENSKAP

397-419 Tema **Prostatacancer**

397 Framsteg i spåren efter PSA *Peter
Wiklund*

398 Screening – en balansgång mellan
fördelar och nackdelar *Jonas Hugosson,
Sigrid Carlsson*

403 Patologens roll: ställa diagnosen
prostatacancer och avgöra prognosen
Lars Egevad

407 Radikal prostatektomi – den
botande kirurgiska behandlingen
*Christofer Adding, Andreas Nilsson, Abolfazl
Hosseini, Stefan Carlsson, Leif Haendler, Peter
Wiklund*

412 Nya utsikter för kurativ strålbe-
handling av lokalt avancerad cancer
Sten Nilsson, Enrique Castellanos

416 Hoppfullt om avancerad cancer,
flera nya läkemedel på väg *Anders
Widmark, Camilla Thellenberg Karlsson*

DEBATT OCH BREV

420 Läkaresällskapets delegation för
medicinsk etik: Nej till tvångssterilise-
ring vid fastställande av könstillhörig-
het *Ingemar Engström*

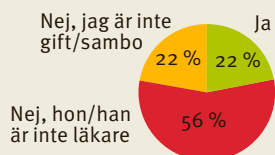
421 Kvalitetsregistren utvecklar vår-
den *Mona Boström*

Ipuls bjuder in till samtal: Dagens inspektörer
avgörande för framtiden *Kerstin Sjöberg,
Björn-Ove Ljung*

422 Replik till Jan Halldin angående den farliga
tystnaden: Etiken ett gemensamt ansvar

WEBBFRÅGAN:

**Är du gift/sambo med
en läkare?**

568 hade svarat den 19 februari kl 11.00.

Foto: REX Features/IBL Bildbyrå

NYA RÖN Vanligt med sömnrubbingar bland amerikanska poliser. Sidan 394

Thomas Flodin, Johan Zelano

Vården av tortyr- och krigsskadade: »WeMind skulle ha skött uppdraget på bästa sätt« *Anders Milton*

Replik: Landstingets undermåliga upp-
handling oroar *Gösta Alfvén, Malin Alfvén*

423 Slutreplik angående faryngotonsillit: An-
märkningsvärt att SMI och Stramarå-
det inte tar tydlig ställning i sakfrågan
Kristian Roos, Anders Strömberg

Mer debatt på Lakartidningen.se

KULTUR

424 Henrietta Lacks' odödliga arv till
människligheten *Gabor Hont*

426 LEDIGA TJÄNSTER

428 PLATSANNONSER

441 MEDDELANDEN

**442 INFORMATION FRÅN
LÄKARFÖRBUNDET**

ENDAST PÅ WEBBEN

Fler artiklar på Lakartidningen.se

TIPSA LÄKARTIDNINGEN

Har du ett nyhetstips – ta kontakt med
redaktionen! Mejla till:
tipsa@lakartidningen.se
Tala om ifall du vill vara anonym!

Vetenskapliga artiklar har genomgått referentbe-
dömning. Varje manuskript granskas av minst en
(ofta fler) av Läkartidningens stab av vetenskapliga
experter. Granskningen av manuskript sker enligt
internationella rekommendationer (www.icmje.org).

Organ för Sveriges läkarförbund
Box 5603, 114 86 Stockholm
Besöksadress: Östermalmsgatan 40
Telefon: 08-790 33 00
Fax: 08-20 76 19 (centralredaktion)
08-20 74 35 (annonser)
Webb: Lakartidningen.se
E-post: redaktionen@lakartidningen.se
annonser@lakartidningen.se
fornamn.efternamn@lakartidningen.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Jonas Hultkvist 08-790 34 61

Medicinsk huvudredaktör
Jan Östergren (internmedicin) 08-790 34 31

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Karin Bergqvist 08-790 34 91

Tf medicinsk redaktionschef
Anne Brynolf 08-790 34 87

Webbchef
Elisabet Ohlin 08-790 34 97

Marknads-/annonsdirektör
Ulf Jansson 08-790 35 47

Medicinska redaktörer
Jon Ahlberg, docent (patientsäkerhet)
Margaretha Bågedahl-Strindlund, docent
(psykiatri)
Ylva Böttiger, docent (klinisk farmakologi)
Mikael Hasselgren, med dr (allmänmedicin)
Lena Marions, docent (obstetrik/gynekologi
och pediatrik)
Louis Riddez, docent (kirurgi)
Carl Johan Sundberg, docent (fysiologi)

Sekretariat
Inga-Maj Lagerholm 08-790 34 11
Britt-Marie Ström 08-790 34 79

Administration/ekonomi
Yvonne Bäärnhielm 08-790 34 74

Produktion
Marita Arvidsson (grafiker) 08-790 34 72
Mats Kardell (IT) 08-790 33 38
Bo Svensson (IT) 08-790 33 19

Grafik: Typoform (där inget annat anges)

Redaktion
Björn Enström (webbredaktör) 08-790 34 81
Doris Francki (medicinsk redigering)
08-790 34 67
Sara Gunnarsdotter (reporter) 08-790 34 10
Sara Holfve (AD) 08-790 34 63
Jarl Holmén (medicinsk terminologi,
korrektur) 08-790 34 64
Gabor Hont (kultur) 08-790 34 80
Carin Jacobsson (meddelanden) 08-790 34 78
Ewa Knutsson (medicinsk redigering)
08-790 34 83
Jan Lind (debatt) 08-790 34 84
Michael Lövtrup (reporter) 08-790 35 26
Marie Närlid (reporter) 08-790 34 29
Madeleine Ramberg Sundström (redigering)
08-790 34 82
Birgit Wilhelmson (medicinsk redigering)
08-790 34 94

Marknads- och annonsavdelning
Britt-Marie Aronsson (annonskoordinator)
08-790 34 95
Irene Balsam (annonservice) 08-790 34 90
Eva Larsson (säljare) 08-790 35 06
Göran Sterner (säljare) 08-790 35 03
Vivan Streng (annonservice) 08-790 34 73

Prenumerationsavdelningen
Hélène Engström 08-790 33 41
pren@lakartidningen.se

Läkartidningen Förlag AB
Håkan Wittgren (vd)

TS-kontrollerad upplaga: 41 600 ex
ISSN: 0023-7205 (pappersutgåva)
1652-7518 (webbupplaga)

Tryckeri Sörmlands Grafiska AB

**ORGAN FÖR
SVERIGES LÄKARFÖRBUND**
GRUNDAD 1904

